Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
12 juni 2026

Kenmerk
DGED-DMC / 106951761

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota
TER BESLISSING

Reactie wetenschapstoets over het wetsvoorstel tot wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met versterking van de rechtsbescherming bij aanbesteden

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
Op 25 november jl. heeft uw voorganger het wetsvoorstel ter verbetering van de rechtsbescherming bij aanbesteden aan de Tweede Kamer aangeboden. De Kamer heeft op dit wetsvoorstel een wetenschapstoets laten uitvoeren. Daarin wordt gekeken of keuzes die het kabinet heeft gemaakt wetenschappelijk houdbaar zijn. De Kamer heeft naar aanleiding van de bevindingen uit de wetenschapstoets om een reactie op deze wetenschapstoets gevraagd.

Geadviseerd besluit
U kunt deze brief ondertekenen voor verzending aan de Kamer. Indien u vragen heeft over de reactie, gaan we hierover graag met u in gesprek.

Kernpunten
- Het wetsvoorstel beoogt de rechtsbescherming van ondernemers in aanbestedingsprocedures te verbeteren door wijziging van de Aanbestedingswet 2012. Een overzicht van de inhoud van het wetsvoorstel is uitgewerkt in bijgaande PowerPoint-presentatie.
- De wetenschapstoets (zie ook bijgevoegd) is zeer kritisch op het wetsvoorstel. De twee hoogleraren, die de toets hebben uitgevoerd, zijn van mening dat het wetsvoorstel onvoldoende zal bijdragen aan de verbetering van rechtsbescherming bij aanbesteden.
- Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel is de afgelopen jaren, samen met een brede vertegenwoordiging van stakeholders, gezocht naar een balans tussen de belangen van ondernemers en van aanbestedende diensten. Daarbij is o.a. rekening gehouden met de inbreng van een klankbordgroep (waar de praktijk breed vertegenwoordigd was), moties van de Tweede Kamer en reacties op de internetconsultatie.

Directoraat-generaal Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Kenmerk
DGED-DMC / 106951761

- De Raad van State gaf een dictum C en zette met name vraagtekens bij de nut en noodzaak van het wetsvoorstel. Als reactie hierop is de memorie van toelichting aangescherpt.
- In deze reactie worden de bevindingen van de hoogleraren in perspectief geplaatst. De hoogleraren waren in hun wetenschapstoets en de technische briefing zeer stellig in hun kritiek op het wetsvoorstel.
- U geeft in de brief aan dat indien bij de Kamer, na afweging van alle belangen, de wens bestaat om in gesprek te gaan over aanpassingen aan het wetsvoorstel, u hiervoor open staat. Ook biedt u de Kamer een technische briefing aan over de inhoud van het wetsvoorstel en de daarbij gemaakte afwegingen.
- EZK was voornemens om deze reactie op de wetenschapstoets mee te nemen in de nota naar aanleiding van verslag. Echter heeft de Kamer recent besloten de inbreng voor het verslag tot nader order uit te stellen om de reactie af te wachten.

Toelichting

Wetenschapstoets

- Het wetsvoorstel draagt volgens de hoogleraren niet bij aan verbetering van rechtsbescherming bij overheidsaanbestedingen. Een grondige herbezinning op het bestaande stelsel van rechtsbescherming is volgens hen nodig. Daar gaat dit wetsvoorstel echter niet over, zoals de hoogleraren zelf opmerken. Dit wetsvoorstel ziet met name op verbetering van klachtafhandeling door de aanbestedende diensten, terwijl de hoogleraren meer kijken naar een verbetering van de gang naar de rechter.
- De hoogleraren vinden de meeste voorgestelde maatregelen ter verbetering van het bestaande stelsel van klachtafhandeling onvoldoende onderbouwd. Om die reden geven zij geen aanbevelingen om het wetsvoorstel op dit punt te verbeteren. Zij raden het ministerie aan terug te gaan naar de tekentafel en te werken aan een nieuw wetsvoorstel dat de rechtsbescherming bij overheidsaanbestedingen fundamenteel versterkt.
- Het verruimen van capaciteit van de Commissie van Aanbestedingsexperts is volgens de hoogleraren wel zinvol. De uitvoering daarvan kan op korte termijn al bijdragen aan betere klachtafhandeling. Daarnaast kan het inzicht geven in de vraag hoe realistisch het is voor de Commissie van Aanbestedingsexperts om klachten binnen 14 dagen te behandelen, zoals in het wetsvoorstel wordt gesteld. Volgens de hoogleraren is dit wetsvoorstel echter niet nodig om deze verruiming van capaciteit uit te voeren.

Krachtenveld

- Alle partijen in de Tweede Kamer toonden bij de aankondiging van de maatregelen in 2021 sympathie voor het bedrijfsleven bij aanbestedingen. Dat blijkt o.a. uit moties die ten grondslag liggen aan een aantal voorgestelde verplichtingen. Sinds het wetsvoorstel is ingediend, zijn er echter signalen dat de huidige Kamer de kritiek op het voorstel mogelijk overneemt.
- VNO-NCW/MKB Nederland wil dat er stappen worden gezet om de rechtsbescherming van ondernemers te versterken en is dan ook voorstander van dit wetsvoorstel. Aanbestedende diensten zijn kritisch op het wetsvoorstel en maken zich zorgen over vertraging van procedures, complexiteit en verdere formalisering van het aanbestedingsrecht.

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Kenmerk
DGED-DMC / 106951761

- Het wetsvoorstel is, n.a.v. de internetconsultatie eenvoudiger geworden (meer eenduidige termijnen voor klachtafhandeling en minder risico op misbruik door ondernemers) en laat meer ruimte voor aanbestedende diensten. De waarborgen voor ondernemers zijn gelijk gebleven.
- Het verder vereenvoudigen van het wetsvoorstel is niet haalbaar zonder afbreuk te doen aan de waarborgen voor ondernemers. Er zal – in nauwe samenwerking met de decentrale overheden - ondersteuning geboden worden aan aanbestedende diensten om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit dit wetsvoorstel (denk hierbij aan communicatie via de website van expertisecentrum aanbesteden PIANOo en de ontwikkeling van een planningsinstrument voor inkopers).